

Štev. 8

Leto 11

Izhaja enkrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Že zopet progovni delavci

Res, da nima progovni delavec na železnici nikdar mirne ure, vendar doslej je računal z najhujšim — brezplačnimi dopusti in odpustom iz službe — šele pozimi. Letos je bil s tem udarcem presenečen že koncem julija in sicer v ljubljanski direkciji. Ljubljanska direkcija je namreč v Beogradu vsled svojega »vzornega poslovanja in dobro vzdržanih prog« tako priljubljena, da ji leto za letom reducirajo kredite za progovno delavstvo. Tako so v letošnjem budžetu na račun progovnih delavcev prištedili skoro 4 milijone, kar je imelo za posledico, da je po štirih mesecih porabljenega že 2/3 odobrenega kredita in je ljubljanska direkcija sklenila, da se mora takoj odpustiti vse pogodbeno delavce, uvesti brezplačni dopust v signalni delavnici in znižati delovni čas za progovne delavce od 25 samo na 18 dni mesečno. — Kaj pomenijo ti ukrepi za prizadete, zamore presoditi le oni, ki pozna sedanje življenje progovnih delavcev je že danes največja beda in pomanjkanje, njih otroci so sami skeleti, večkrat lačni kot siti. Tako je njih življenje že v onih mesecih, ko redno delajo, kakšno pa mora šele biti tedaj, ko pride dekret direkcije, da se uvede brezplačni dopust?!

Leto za letom smo opozarjali odločujoče, da pravočasno poskrbe za zadostne kredite. Pred vsako budžetno razpravo smo opozorili vse slovenske poslance na razmere, v katerih živi delavstvo pri nas, na premale kredite, ki so odrejeni za vzdrževanje prog in za prejeme progovnih delavcev. Vsa naša opozorila so bila zaman, zmagal je vedno finančni minister odnošno njegovi referenti, ki so sestavili načrte budžeta na podlagi predlogov, ki so jih dobili od vestnih uradnikov posameznih resorov.

Vsemu delavstvu sveta!

Nikdar v 22. letih odkar je izbruhnila svetovna vojna, niso še bile nevarnosti, ki ogrožajo mir, tako blizu kakor letos. Nikdar še ni imel ves svet tako silno občutka, da se zopet nahaja tik pred grozovito katastrofo prav kakor 1914.

V nekaterih krogih skušajo še vedno prikrivati resnico. Odgovorne organizacije delavskega razreda pa morajo storiti svojo staro dolžnost: povedati, kaj je!

Nihče ne more po izkušnjah v zadnjih letih dvomiti o pravih namelih fašističnih nasilnikov. Hitlerjev glavni cilj pri vseh pogajanjih in pri vseh njegovih »mirovnih predlogih« je pridobitev časa,

da dovrši oborožitev Nemčije.

Sporazum med Nemčijo in Avstrijo kaže, kako Hitler pod videzom mirnega sporazuma in začasnemu opustitvijo svojih osvojevalnih ciljev pripravljaja te na daljšo dobo, toda odločneje in zahrbtnjeje. Prva posledica tega sporazuma je utrditev obroča fašističnih držav, ki demokratično Čehoslovaško bolj in bolj ogroža. Uničenje zadnjih ostankov ljudskih pravic v Gdanskem kaže, kako neobzirno nemški fašizem tepta vse mednarodne pogodbe in obveze, če ni nikogar, ki bi jih branil pred njim.

Beda progovnega delavstva je velika, da...

Upravičen je sum prizadetih delavcev, da morda le ni teh brezplačnih dopustov in odpustov stoprocentno kriv Beograd sam, marveč da nosi najbrže del krivde tudi ljubljanska direkcija, ker ne stavi predlogov za budžet v oni višini, da bi odgovarjali dejanskemu številu osoblja in dejanskim potrebam.

Pri teh žalostnih redukcijah ne moremo iti preko vloge sedanjih slovenskih zastopnikov, ki imajo vendar močan vpliv tam, kjer se dele krediti. Tem zastopnikom mora biti znano, da so železniške prog v ljubljanski direkciji visoko aktivne in bi bilo vsled tega prav, da se od teh presežkov zasigura zadosten kredit za redno zaposlitev vsega progovnega delavstva, ki pri nas ni kmečko, da bi imelo svoje domove in posestva ter bi bila železniška služba le postranska, marveč je res pravo industrijsko delavstvo, navezano le na zaslužek svojih rok. Slovenski zastopniki — vsaj po časopisnih vesteh sodeč — marsikje dosežejo uspehe ter bi bilo prav, da bi ves svoj vpliv zastavili tudi za obstoj družin tisočev progovnih delavcev, ki danes niti suhega kruha nimajo.

Pa tudi progovni delavci naj enkrat izpregledajo; naj ne čakajo rešitve v obliki miloščine, marveč naj se zavedajo, da spadajo v vrste onega delavstva, ki se že danes bori za boljšo bodočnost. Vsled tega proč s klečeplazenjem in prosjačenjem, ki ga nadomestite z odločnimi zahtevami za boljši kos kruha. Za temi zahtevami pa morate stati enotni prav vsi, ker le tako boste uspeli.

Zbliževanje Hitlerja in Mussolinija odkriva, kljub zatirjanju miroljubnosti, pravo politiko:

vojno zvezo mednarodnega fašizma.

V Abesiniji je krvava sila fašističnega osvojevalca triumfirala, Društvo narodov pa je klonilo pred kršilcem pravice. V Aziji ogroža japonski imperializem Kitajsko in Sovjetsko unijo.

Fašisti vseh dežel so smatrali vojaški upor v Španiji za novo nado, da se razširi fašistična oblast in jo pozdravljali v duhu možnosti razširjenja fašistične vojne zveze. Dogodki v Španiji dokazujejo, da je fašizem vedno pripravljen, zagnati baklo državljanske vojne v vsako deželo. Junaskim delavcem Španije se vsa internacionala zahvaljuje in izraža svoje občudovanje, da se niso bali nobenih žrtev v obrambi svobode in pravice proti krvavemu nasilstvu.

Prodiranje fašizma, ki zavedno vrši razkrojevalno delo, branitelji miru ne smejo neenotno in nedelavno motriti. Politika miru se ne da voditi s polovičnimi pomočki in s polovičnimi prijatelji.

Kdor hoče mir, mora biti pripravljen, da ga brani.

Pripravljen mora biti, da prevzame dolžnosti, ki edino omogočijo de-

lovanje resničnega sistema kolektivne nevarnosti na podlagi medsebojne, splošne in organizirane podpore proti kršilcu miru. Na načelih tega sistema stojimo trdno: skupno izvrševana obveza manjša skupno nevarnost.

Mir je nedeljiv. Le aktivna odločna politika za mir, ki nudi resnično kolektivno varnost, more svet še obvarovati pred ofensivno tankov, bombnih letal in strupenih plinov.

Mirovna politika je protifašistična politika. Naloga delavskega razreda je, zbirati množice in voditi in organizirati jasno in smotreno protifašistično politiko.

Uničujte fašizem z vsemi pomočki in po vseh deželah

— potem, in le potem, morete rešiti sami sebe pred suženjstvom in bedo, rešiti svet pred vojno!

Mednarodna strokovna zveza. Socialistična delavska internacionala.

Izplačevanje pokojnin

Iz vrst upokojencev, ki prejemajo pokojnine potom Finančne direkcije, prihajajo pritožbe, da se pokojnine zelo neredno nakazujejo. Srečni so oni, ki dobe pokojnine nakazane v prvi polovici meseca, ker največkrat se pripeti, da pride pokojnina po dvajsetem ali celo zadnje dneve v mesecu.

V juliju so tudi dnevni listi objavili kritiko ter postavili zahteve imenom upokojencev, da naj se pokojnine redno prvega v mesecu nakazujejo ter naredi tako red v državni administraciji. Na tozadevne članke so listi objavili razna pojasnila ter je objavil »Slovenec« med drugim tudi pojasnilo iz »Pravilno poučene strani«, ki se glasi:

Iz člankov, priobčenih v zadnjih dneh v dnevnem časopisju, se razvidi, da širša javnost in upokojenci posebe, še vedno niso dovolj poučeni o vzrokih nepravočasnega izplačevanja pokojnin v območju dravske finančne direkcije. — Vzrok tem zakasnitvam ne leži v malomarnosti uradnikov računovodstva, ki je v vseh agendah vselej strogo ekspeditivno, nego v sledečem:

Po čl. 11 finančnega zakona za leto 1936-37, ki se iz leta v leto recipira in ki velja tudi za tekoče proračunsko leto, mora finančna direkcija vse dohodke iz taks, trošarine, monopola in carin predkazati na račun ministrstva financ, tako da ji preostajajo za izplačevanje plač in pokojnin le dohodki iz neposrednih davkov in davka na poslovni promet. Ti redni dohodki, s katerimi more finančna direkcija razpolagati, pa znašajo povprečno mesečno le 20.000.000 Din, medtem ko rabi finančna direkcija za popolno izplačevanje plač in pokojnin mesečno 31.000.000 Din. Da krije to razliko v potrebi za izpolnitev vseh teh obvez, mora finančna direkcija zaprositi vsak mesec ministrstvo financ za potrebno dotacijo, ki je pa ministrstvo financ zaradi nezadostnega priliva državnih dohodkov ne more vedno pravočasno in v zadostni meri nakazati. Z ozirom na to, mora finančna direkcija gledati, da si z intenzivno izterjavo davkov ustvari za redno izplačevanje potrebna sredstva, ki pa zadeva danes, v časih težke gospodarske krize, ki se uveljavlja skoraj v vseh panogah narodnega gospodarstva, na silne težkoče. Le neumorno in nadvse pozhrtvovalno delo organov davčnih uprav se je treba zahvaliti, da finančna direkcija pribavi vsak mesec dohodke v taki višini, kakor so potrebni, da se morejo redno izplačevati plače aktivnim nameščencem, ki morajo priti prvi na vrsto, in nato pokojnine, ki se izplačujejo vedno v onem vrstnem redu, kakor je bilo to določeno sporazumno med finančno direkcijo in društvom državnih upokojencev.

Da bi omogočila redno izplačevanje plač in pokojnin, je finančna direkcija sporazumno z bansko upravo predložila min. financ aranžman z Narodno banko odnošno Pošno hranilnico, katero vprašanje pa še do danes ni rešeno, in ukinitve gori cit. člana 11 finančnega zakona za leto 1936-37, kar pa se mora zgoditi le s sprejetjem novega zakona in po predhodnem natančnejšem proučevanju stvari.

Končno je treba tudi ovreči očitke, ki se često iznašajo v nepoučeni javnosti, da se namreč plače in pokojnine izplačujejo z zakasnitvijo samo v območju dravske finančne direkcije. Ker veljajo isti predpisi za vse finančne direkcije in se tudi povsod uveljavljajo več ali manj iste težkoče pri izterjevanju davkov, razen pri finančni direkciji v Novem Sadu, ki ima stalno ogromen priliv na neposrednih davkih, je jasno, da se take zakasnitve v izplačevanju pokojnin pojavljajo najbrž v večji ali manjši meri tudi drugod v državi.

Da se pokojnine izplačujejo redno v Beogradu, kakor se to pogosto sliši in podčrtava, je pač utemeljeno v dejstvu, da se tamkaj pokojnine izplačujejo iz glavne državne blagajne, ki ima kot centralna državna blagajna stalno na razpolago večji obratni kapital, s katerim pa ne razpolagajo finančne direkcije.

Iz tega kot iz ostalih pojasnil je razvidno, da leži krivda le na »amtsšimlu«, ki bi si najbrže polomil noge, če bi moral iti po drugi poti, kakor je skozi leta navajen. Gospodje pri finančni direkciji dobro vedo, koliko jim povprečno redno mesečno manjka za izplačilo pokojnin prvega v mesecu in dolžnost finančnega direktorja je, da prepriča finančnega ministra, da mu odobri potrebno dotacijo v znesku 10 milijonov tako pravočasno, da bo finančna direkcija z njo že pred prvim lahko razpolagala, ako ni mogoče odobriti finančni direkciji pri ljubljanski narodni banki kredita do gornje vsine s splošnim pooblatilom, da ta kredit lahko črpa za redno izplačilo pokojnin. V vladi imamo slovenske poslance, — kar se tako rado podčrtava v časopisju JRZ — in se čudimo, da ni mogoče rešiti take zadevice, ki ne stane finančnega ministra niti ene pare, marveč samo podpis na tozadevnem rešenju, ker se gre le za izrabo z budžetom odobrenih kreditov.

Pri tej priliki pa moramo opozoriti na dejstvo, ki ga odločujoči jako radi pozabljajo in ki je mnogo krivo, da je prišlo do tako neurejenih razmer pri pokojninah.

Pretežna večina uslužbencev — nastavljenec kot delavcev — zlasti v prečanskih krajih, je imela že dolgo pred vojsko dobro urejene fondе za starostno zavarovanje. V teh fondih je imelo osoblje svoje zastopnike ter so se v fondu zbrala ogromna sredstva, iz katerih so se redno izplačevale pokojnine, poleg tega pa so še lahko gradila stanovanja za železničarje in celo odobravala posojila. Ali so gdločujoči že kdaj ugotovili, kdo je zakrivil ukinitve teh fondov, ki so bili za nastavljenost osoblja ukinitveni leta 1923, mesto da bi bili tedaj prilagodeni naši valuti in razmeram ter razširjeni na celo državo? Nikdo ni vprašal tedaj železničarjev, ali se strinjajo z ukinitvijo obstoječih penzijskih fondov, nikdo ni premislil, kakšne bodo posledice te ukinitve, enostavno je v zakon prišel čl. 134, ki odreja:

»Vsi pokojninski prejemki uslužbencev, za katere velja ta zakon, se bodo izplačevali iz državnih sredstev. Kako se bo postopalo s fondi, iz katerih so uslužbenci doslej prejemali pokojnino, se bo uredilo s specijalnim zakonom.«

Tudi zakon iz leta 1931 ima slično odredbo, ki je enako ostala na papirju, ker doslej še ni bilo časa, da bi se razmislilo in definitivno rešilo to vprašanje.

Napake, ki so jo odločujoči naredili leta 1923, sedaj po 13. letih seve-

da ni mogoče brez velikih žrtev popraviti, ker je železniška uprava, kakor tudi uprave ostalih resorov, prevzem izplačevanja pokojnin v breme državnega budžeta zelo dobro upoštevala pri znižavanju prejemkov osebja, katere je reducirala tako, da so uslužbenci danes na slabšem, ko ne plačujejo prispevka za pokojninski fond, ker prejemajo za to toliko nižje plače. Na slabšem so tudi vsled tega — zlasti vsi oni, ki so bili upokojeni na podlagi določb zakona iz leta 1931 ter kasneje, — ker se je z zakonom iz leta 1931 prevladalo vsa bremena za izplačevanje rodbinskih pokojnin nastavljenec na nastavljenec same z ustanovitvijo uradniškega pokojninskega fonda. Na ta fond nima osebje nikake ingerence, upravlja ga Hipotekarna banka, uslužbenec pa ima plačevati prispevke. Kdor vzame svinčnik v roko, bo lahko izračunal, da bo ta fond, čim se bo začel uporabljati, kmalu pasiven in tedaj bo najbrže zopet uslužbenec tisti, ki bo moral nositi večja bremena — če pomislimo, da finančni minister ne pristane na povišanje kreditov za plače in pokojnine — ali pa bo morala trpeti upokojenčeva družina.

Tudi pri delavcih se je naredila ista napaka, katero se skuša sicer popraviti, vendar padejo vsa bremena mesto na krivce, na ubogo delavstvo, ki že danes komaj životari. Ves čas po preobratu do leta 1930 se vprašanju starostnega zavarovanja delavstva ni posvečalo nikake pažnje, na to pa se je to vprašanje rešilo s par paragrafi delavskega pravilnika. Vse zaostanke ne samo za čas obstoja Jugoslavije, marveč tudi vsa valutno diferenco med starimi prispevki in novimi dinarskimi se je prevladalo na ramena delavstva. Generalna direkcija je z mrtvo

črko pravilnika sicer primorana plačevati enak znesek v fond, kot ga plača delavstvo, vendar bilanca fonda dokazuje, da ni oblasti, ki bi Generalno direkcijo prisilila na izvajanje te določbe in ostaja denar »v varstvu« Generalne direkcije.

Po toči zvoniti je prepozno, pravi sicer pregovor, vendar za vprašanje definitivne ureditve starostnega zavarovanja to ne sme popolnoma veljati, marveč se mora podvzeti definitivno korake za pravilno rešitev tega vprašanja.

se mora enkrat najti tudi **zadosten znesek za definitivno ureditev penzijskih fondov, ki naj se sporazumno z osebjem ustanove.**

Vsled tega je upravičena zahteva osebja, da se zopet uvede moderno starostno zavarovanje, za katerega redno funkcioniranje pa mora državna uprava poleg starih fondov prispevati ves manjkajoči znesek do dneva uvedbe starostnega zavarovanja in ne prepisati osebju naknadna vplačila. Uprava fonda, ki se mora upravljati popolnoma ločeno od državnega imetja in izven državnega budžeta, mora biti res samostojna ter paritetno sestavljena, da bo podana vsem garancija, da se denar ne bo porabljal v druge svrhe, kot za sigurnost in redno izplačevanje pripadajoče pokojnine za starost in onemoglost.

Ali si že pridobil novega naročnika za naš „Ujedinjeni Železničar“? Če nisi, stori to še tekom tega meseca!

nitii drugega kakor pravomočnost ali izključitev slehernega pravnega leka, kajti dopustitev pritožbe na redno sodišče zoper sklepe, storjene na občnem zboru zadruga, torej izven sodnega postopanja, katera pritožba bi po siceršnjih pravnih načelih spadala pred upravno oblast, kakor tudi postavitev posebnega roka in pa pogojev, pod katerimi je taka pritožba dopustna (odst. 1 čl. 39) ter določba, da odloča sodišče o takih pritožbah brez odreditve naroka zgolj na podlagi zapisnika o občnem zboru — torej brez zasliševanja pojasnilnikov — (odst. 2 čl. 39), kažejo jasno, da ustanavlja cit. zakon na eni strani neko čisto izredno pristojnost rednega sodišča, da pa na drugi strani postopanja o takih pritožbah ni hotel podvreči vsem načelom nepravdnega postopanja, v katerem so sicer pravni leki dopustni, a načeloma brez odločilne moči (§ 14 np). Glede na to se ne sme sklepati, da ima »izvršnost« v smislu 3 odst. čl. 39 cit. zak. zgolj ta pomen, da se sme sodna odločba **takoj izvršiti**, to je, še preden poteče rok za pravni

lek. Če naj bi imel ta izraz zgolj ta pomen, potem bi bila določba 3 odst. čl. 39 cit. zak. odveč, ko je izvršnost v tem pomenu odrejena že v samem nepravdnem postopanju (§ 14 np), v katero spada reševanje pritožb te vrste, a se ne sme dopustiti tolmačenje, da je hotel zakonodajalec nekaj nepotrebnega odrediti.

Po mnenju rekurznega sodišča je edino pravila razlaga izvršnosti iz 3 odst. čl. 39 cit. zak. ta, da je izključen vsak pravni lek zoper sodno odločbo.

Radi tega se je moral rekurz kot nedopusten zavrniti.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani, oddel. I., dne 27. julija 1936.

Gospodje zvezarji morajo že imeti tehtne razloge, da se tako boje obravnave o svojem delovanju v zadrugi pred vsem članstvom, vendar jim vsa izmikavanja ne bodo nič pomagala: obračun bo prišel prej ali slej. Na članstvu Nabavljalne zadruga pa je, da poskrbi, da bo čimprej prišel čas, ko bodo zvezarji definitivno polagali obračun in dobili za vse svoje delovanje primerno plačilo.

Občni zbor ljubljanskega železničarskega podpornega društva

Po občnem zboru mariborskega podpornega društva je vladalo razumljivo zanimanje za občni zbor ljubljanskega društva zlasti z ozirom na elaborat društvenega vodstva, ki je bil dostavljen delegatom že 12. marca z nalogo, da ga prouče ter konzultirajo članstvo o potrebnih ukrepih za uravnovešanje finančnega poslovanja društva. Občni zbor je bil sklican prvotno za 19. VII., pa je bil preložen, ker še ni bila rešena pritožba mariborskih članov proti nepravilnostim pri delegatskih volitvah v Mariboru. Izhod se je našel končno na ta način, da je politična oblast odredila, da mariborski delegati nimajo glasovalne pravice in se je tako občni zbor vršil dne 2. avgusta.

Po starem običaju so pred občnim zborom zvezarji obdržali svojo konferenco, da še zadnji moment zabičajo svojim članom potrebno disciplino pri glasovanju, da ne bi prišel društveni odbor v manjšino. Šele ob pol 10. uri je predsednik otvoril zborovanje in podal uvodna poročila. Po prečitaniju društvene bilance je nastopilo več govornikov ter je zlasti s. Gril kritiziral bilanco, njeno nejasnost, ogromne stroške za sedanjo društveno upravo, vprašanje hotela, v katerem je naloženo skoro celotno društveno premoženje, vsled česar pride večkrat društvo v zadrego, ko mora izplačevati posmrtnine, pa ni na razpolago likvidnih sredstev.

štvenih funkcionarjev, iz katerih bi zamogel sklepati, da ima prav za prav končno še on pri društvu kakih 2000 dinarjev na dobrem.

Občni zbor se je torej vršil v znamenju pranja zvezarskega perila in je zvezar Muraus iz Maribora celo predlagal, da naj se sedanjemu odboru ne da razrešnice, marveč izreče nezaupnica. Pred glasovanjem je član društva s. Smasek še pojasnil, zakaj je bil društveni občni zbor preložen, na kar se je vršilo glasovanje o razrešnici, ki je dalo sledeči rezultat: Za razrešnico 27 glasov, proti 2 glasov, 23 delegatov pa se je glasovanja vzdržalo. Ta rezultat predstavlja obsodbo dosedanjega društvenega vodstva, ki bi dobilo sigurno izglasovano nezaupnico, ako bi bilo prisotnih 13 mariborskih delegatov, izvoljenih v svobodnih volitvah. Zanimivo je pri tem glasovanju še to, da so se mariborski Tumpejevci razcepili in je en del glasoval za, drugi del pa proti razrešnici. Pri tej priliki ugotovimo še dejstvo, da je od 118 delegatov prisostvovalo občnemu zboru le 72, manjkalo pa je 46 delegatov.

Najvažnejša točka je bila razprava o določitvi članarine in odpravnine. Predsednik je povdaril, da se mora nekaj ukreniti, sicer grozi opasnost, da bo mlajše članstvo prizadeto. Na pristope ni računati, izven mej ljubljanske direkcije za naša humanitarna društva ni razumevanje ter ostane le dvojni izhod: ali znižati odpravnino ali pa zvišati članarino. V debati so bili člani proti vsakemu zvišanju članarine odnosno znižanju odpravnine, vendar je na koncu poslušnih 27 zvezarjev sprejelo sklep, ki ga je predlagal mariborski delegat g. Veronek, da naj se odpravi sedanja različna članarina in ukinejo oprostitev od plačanja članarine ter za vse člane brez izjeme uvede enotna članarina po Din 6.— mesečno. Proti temu predlogu sta govorila ss. Gril in Smasek, ki je povdaril, da če je sanacija potrebna, naj doprinese vse članstvo enako žrtev in naj se torej vsakemu članu zviša članarina za en dinar, kar bi znašalo letno okrog 140.000 dinarjev. Ta predlog je pri predsedniku naletel na gluha ušesa, delegati pa so med tem eden za drugim zapuščali dvorano in se selili v restavracijo in s tem dokazali, koliko jim je mar pravo zastopanje članskih interesov. Sklep, ki je bil sprejet na predlog znanega zvezarja Veroneka, pomeni za 285 članov, ki so bili doslej po 40 letnem članstvu oproščeni članarine, povišanje članskega prispevka za Din 6.—, za vse staroupokojenke in provizionirane delavce povišanje za Din 2.50 mesečno in ti poviški stopijo v veljavo s 1. septembrom 1936.

Pred zaključkom občnega zbor se je obravnavala še svoječasno izključitev članov Urbič, Mozetič, katero pa je predsednik spravil iz dnevnega

Apelacijsko sodišče zavrnilo priziv sedanjega vodstva železničarske Nabavljalne zadruga

V zadnji številki smo objavili odločbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, s katero je ugodilo pritožbi zadrugarjev proti posameznim sklepom sedanjega rednega občnega zbora železničarske Nabavljalne zadruga. Ta sklep je gospodo, ki vedri in oblači v Nabavljalni zadrugi, zelo neljubo presenetil in podvzeli so vse, da pre-

Apelacijsko sodišče v Ljubljani.

Zadr. VII 143/49
I Pl 250/36-1

Apelacijsko kot rekurzno sodišče v Ljubljani je v stvari Nabavljalne zadruga uslužbenec državnih železnic r. z. z o. z. v Ljub-

Zavedne železničarske družine kupujejo domače milo. To milo pere bolje v trdi vodi, kakor druga v mehki vodi

Pelikan terpentinsko milo posebno izborno za pranje v trdi vodi

prečijo, da bi morali sedanji gospodje polagati obračun pred članstvom in da bi se razpravljale razne nepravilnosti pri volitvah, kakor tudi pasivni zaključki posameznih oddelkov zadruga v preteklih letih.

Zvezarska gospoda je bila doslej navajena, da je nemoteno delala, kakor se je njej zljubilo, saj je imela za seboj Savez nabavljalčih zadrug, ki je šel ljubljanskemu vodstvu tako daleč na roko, da je celo odredil, da se naj vrši občni zbor brez prisotnosti članstva. Tudi sedaj je ljubljansko vodstvo mislilo, da bo o eventualni pritožbi razsojalo vodstvo Saveza nabavljalčih zadrug v Beogradu in da se bo vplivu raznih Deržičev in Punchedov že posrečilo doseči odklonitev pritožb. Pristojno okrožno sodišče pa se je postavilo na drugo stališče ter je pritožbi članstva ugodilo in razveljavilo gotove sklepe. Vodstvo zadruga je zoper tak sklep Okrožnega sodišča vložilo pritožbo na Apelacijsko sodišče, ki pa je pritožbo kot nedopustno zavrnilo ter je s tem potrjen sklep Okrožnega sodišča. V informaciji članstvu Nabavljalne zadruga objavljamo tozadevni sklep, ki se glasi:

ljani, zastopane po dr. Mojzerju Antonu, odvetniku v Ljubljani, zaradi razveljavljanja sklepov njenege občnega zbora vsled njenege rekurza zoper sklep okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 20. 6. 1936 opr. št. Zadr. VII 143/45, s katerim sta se vsled pritožbe zadrugarjev Radovana Ogrinca in Blaža Korosca razveljavila sklepa njenege občnega zbora z dne 19. 4. 1936, da se članom, ki niso delegati, ne dovoli prisostvovanje na skupščini in pa, da se odstavita z dnevnega reda točki 5 in 6, to je sklepanje o predlogu za razveljavljanje volitev delegatov in namestnikov odnosno o predlogu za odstavitev članov upravnega in nadzornega odbora, v nejavni seji

sklenilo:

Rekurz se zavrne.

Utemeljitev.

V čl. 39 odst. 3 zak. o zadrugah državnih uslužbenec z dne 18. 1. 1932, Sl. 1. kos 13 je odrejeno, da je sodna odločba, kakršna je pobijani sklep, izvršna. Izvršnost v smislu cit. zakona ne more pome-

Zvečer pred žehto pa namakajte s praškom za namakanje Radost peric

Najzanimivejše pa je bilo revizijsko poročilo, ki ga je podal g. Škerjanc in to zelo obširno. Iz poročila sledi, da je upravni odbor zelo slabo gospodaril z društvenim premoženjem ter kljub dejstvu, da so gotovi funkcionarji opozarjali na nevarnost, da bo zmanjkalo likvidnih sredstev, dajal neopravičeno nagrade gotovim funkcionarjem, zviševal plače društvenemu vodstvu in slično. Vse to pa se je vršilo brez sodelovanja nadzornega odbora, ki se ga ni vabilo na te seje. Predsednik društva pa je zopet vrnil Škerjancu milo za drago češ, da so se enake stvari dogajale tudi pod Škerjančevim vodstvom ter je očital, da se je pri nakupu hotela zavzemal za to, da bi se k nakupni ceni primaknilo še kakih stotisoč dinarjev in slična namigavanja.

Obravnavalo se je tudi takozvano Kobalovo afero glede društvenega denarja, ki je bil izplačan članu Kobalu in o kateri stvari še do danes ni prave jasnosti. Zanimivo je, da danes še sam g. Kobal ni na jasnem, kako zadeva stoji z ozirom na različne trditve dru-

Patnje pružnih radnika

Patnje pružnih radnika svakim danom su težje. Nije u pitanju pojedini nadglednik pruge ili pojedina sekcija, već cijeli sistem postupanja s njima. Nezna se, gdje je težje stanje pružnih radnika. Sekcijske uprave nisu toliko vulgarne sa izrazima, ali zato gnjave radnike na drugi način. Poznata je stvar, da kredita nikad nema dosta. Isto nema izgleda, da bi se od naknadnih kredita moglo očekivati kakovo poboljšanje. Imade sekcij-skih uprava, koje pojedinačne radnje daju čak privatnima majstorima, a u isto vrijeme šalju svoje radnike na besplatan dopust. Ne pita se mnogo, dali su to mladji radnici ili stariji, besplatan dopust je tu, a o plaćenome nema ni govora. Teško je ulaziti u stvar, koji razlozi rukovode pretpostavljene na ovakav način rada. Patnje radnika su ogromne. U prvome

redu ti radnici imaju tako nisku satninu, da je nemoguće zamisliti, da bi majstor načinio jeftinije nego to mogu ovi radnici sa tako niskim zaradama. Privatni majstor, pa makar radio i sa naučnicima, mora platiti porez i ostale dažbine, a mora i sam da nešto zaradi, onda je jasno, da je njegov posao svakako skuplji.

U zadnje vrijeme na više mjesta dolazi do pokreta radnika radi zaštite njihovih životnih interesa. Nekoji traže, da budu primljeni na Direkciji, a drugi lutaju od nadglednika pruge pa do šefa sekcije. Istina, sve to lutanje je uzaludno, jer se na svima mjestima jednolično odgovara da neima kredita i da se tu nemože ništa ali i to je pokret. Za nečovječanski postupak se nitko ne brine ili se veli, da će se stvar nekako urediti. Ovakvo površno obnašanje prema radnicima nije

Pružni radnik.

Iz bolesničkog fonda

Gradnja bolnice u Zagrebu

Još onda, kad smo postavili našu kandidaciju skupština Bolesničkog fonda, bili smo si svijesni teškoća, koje treba savladati, pa da se prilike u fondu donekle poprave. Mi smo na sve te teškoće željezničare upozorili u našoj izbornoj agitaciji i apelirali, da nas u savladivanju tih teškoća izdašno pomognu. Imademo potrebu, da jedan takav apel ponovimo.

Ušavši u upravu B. f. u Zagrebu smatrali smo našim glavnim zadatkom, da poboljšamo njegu i brigu oko naših bolesnih drugova i da spriječimo smanjivanje imajućih prava. U izvođenju toga zadatka naišli smo na jedan veliki manjak: članovi B. f. mogu bolničku njegu uživati samo djelomično, ako u bolnicama imade mjesta. Imade više bolesti, koje se uspješno mogu liječiti samo u bolnici pa i bolesti, kojih se bolesnik može osloboditi i život si spasiti samo kroz bolničko liječenje, pa je to upravo strašno, kad se ni za takvog bolesnika ne može naći mjesto. Takvih slučajeva imade već na stotine i oni nas upućuju, da se mora nešto učiniti, pa da ih ne bude. Ali šta? Zar samo kritički posmatrati kao što su ranije uprave činile? Ne! Došli smo do zaključka, da se u rješavanju toga problema mora nešto stvarnog učiniti. Pošli smo od principa: pomogni si najprije sam... — Nema dovoljno bolnica, njega i liječenje naših članova je uslijed toga nedovoljna. — Izgradimo bolnicu sami! Novaca imamo i primimo se posla!

Ovoj našoj ideji nitko nije protuslovio. Na sve strane ona je primljena sa odobravanjem. U početku, dok je to bila samo ideja, izgledalo je, da će se gradnja naše bolnice u Zagrebu obaviti američkim tempom. Glavna godišnja skupština pa i g. Ministar saobraćaja dali su svoje odobrenje bez okolišanja. Pardon: g. Ministar učinio je samo malu ogradu. Gradnja bolnice u Zagrebu ima se vršiti iz raspoloživih sredstava, »ustvarivanih od potraživanja prema saobraćajnoj ustanovi, koja iznose za sada 54,485.543.39 dinara«.

Na prvi pogled dobije se utisak, da su zaista sve zapreke gradnji bolnice otklonjene. Predvidivo bi bolni-

reda s tem, da je ugotavljal, da ni Urbič vložil nikake prošnje na obćni zbor in da se vsled tega o njegovem zopetnem sprejemu ne more rezpravljati.

Obćni zbor ljubljanskega podpornega društva je dokazal, da nekaj ni v redu in je dolžnost članstva, da poskrbi, da se društveno poslovanje zopet spravi v tak red, da bodo zašćiteni interesi 11.000 članov. Sklepov, ki jih je sprejelo od 118 delegatov le 27, ne moremo smatrati za resne in obvezne, zlasti ne, ker ti sklepi ne pomenijo rešitve najvažnejšega vprašanja — zaupanja v društvo samo. Brez zaupanja v društvo ni računati na nove pristope, marveč je računati preje na odstopne članstva, ki noče diktature zvezarske klike.

ca sa 200 kreveta stajala oko 15 milijona dinara, što predstavlja samo jedan manji dio sredstava, koja stavlja na raspoloženje g. Ministar. Ali on nije ni malo sebe obvezao staviti B. f. na raspoloženje koliko će trebati, već samo onoliko, koliko će B. f. ostvariti. A koliko će B. f. osvariti od tih potraživanja? Da li je uopće u njegovoj moći da ih ostvaruje? Sumnjamo u bilo kakvu moć Bolesničkog fonda kod toga ostvarivanja, jer kad bi je i malo imao, onda zaostatak na prinosima ne bi mogao iznositi više od 54 milijona dinara. U tome zaostatku kriju se uzroci mnogih nedaća, koje su željezničari — i to bolesni željezničari — doživjeli u svojim fondovima poslednjih 6—7 godina. Opravdano strahujemo, da se u tome zaostatku ne utopi i ideja o gradnji naše zagrebačke bolnice, jer nemamo nikakve garancije za ostvarivanje nužno potrebnih potraživanja.

Ovaj naš strah potkrepljuju još neke okolnosti. I ako je zaključak o gradnji bolnice u Zagrebu prošao sve instance i dobio sve sankcije, ipak njegova provedba na sve strane zapinje. Ponajviše tamo, gdje bi to najmanje trebalo: kod Glavnog upravnog odbora u Beogradu. U vremenu, kad bi trebalo prići realizaciji ideje i započeti sa samom gradnjom, on ispoljava svoju najveću skepsu i postavlja pitanje: je li gradnja bolnice u Zagrebu uopće potrebna? Mjesto da se brine za ostvarivanje potrebnih kredita, on saziva sve oblasne odbore u Zagreb da diskutiraju: da li vlastita bolnica u Zagrebu bude mogla sama sebe izdržavati? Da li će njeno poslovanje biti rentabilno? I t. d.

Ovaj oprez, kad bi bio plod istinske brige za interese bolesnih željezničara, zaslužio bi pohvalu; ali ne varajmo se! Svi nadležni faktori, koji su o problemu gradnje bolnice u Zagrebu bili konzultirani, dali su pozitivne i optimističke odgovore. Nikakve potrebe nema, da se o rentabilnosti bolnice u Zagrebu još raspravlja. Ako to Glavni upravni odbor ipak čini onda je jasno, da on to čini ne dobro, već zlonamjerno: Ili da pomogne mi-moioci »ostvarivanje potraživanja« i time omogućiti Ministarstvu saobraćaja daljnje raspolaganje sa naših 54 milijona dinara, ili da samu gradnju zavuču dotle, dok u Oblasnoj upravi zagrebačkoj ne bude opet duvao vjeter klike nacionalnog udruženja. — Posve je lahko moguće, da Glavni upravni odbor kod toga postupa po sufliranju nekih skrahiranih udruženjaških veličina, koje ne zaziraju ni od najgore, samo da se opet popnu željezničarima na grbaču. Sve to u teznji, da slava za gradnju bolnice, do koje će prije ali kasnije morati doći, pripadne njima, a ne onima, koji su tu potrebu konstatovali i stavili je u svoj program.

Bili razlozi teškoća, koje Glavni odbor Bolesničkog fonda a s njim i neke tamne sile čine gradnji željezničarske bolnice u Zagrebu, ovi ili oni, **mi inzistiramo na tome, da se sa gradnjom čim prije započne. To je u interesu željezničara, kojima je bolničko**

liječenje potrebno a ne mogu ga dobiti, to je u interesu članova fonda, kojima smo obavezni učiniti sve, što je po njihovo zdravlje potrebno i korisno. Stoga najenergičnije tražimo, da se sve mahinacije odstrane i da se sa gradnjom bolnice čim prije započne!

Član.

Kraljevo

Ljepo ime, ali ne baš privlačivo. Naročito ne za nas radioničke radnike. Tamo se otvara nova radionica, modernije uređena, ...

Pred nekoliko vremena izašao u zagrebačkoj radionici oglas, da se dobrovoljno javi svi oni, koji reflektiraju na premeštenje u Kraljevo. Mislili smo, da se ne će javiti nitko, ali smo se prevarili. Istini za volju priznajemo, da ih se javio priličan broj. Sa malim izuzetkom javili su se skoro svi, koji su u Kraljevu — nepotrebni. U tamošnjoj novoj radionici reflektira se na stručnjake, ma takovih se javilo vrlo malo. Oni niso našli za shodno, da se

dobrovoljno javljaju. Svijesni su si svoje vrijednosti, oni znadu da su Kraljevu vrlo potrebni, ali ne znaju, šta im uprava te nove radionice nudi? Sa selenjem iz Zagreba u Kraljevo ne mijenja se samo radionica: mijenja se okolina, iz starodavnog ulazi se u nepoznato, mijenja se način života, a to može privlačiti samo nekog karijeristu, ... U najmanju ruku ovaj treba da unapred zna da će mu tamo u svakom pogledu biti bolje, nego mu je ovdje. Jer im se to nije stavilo u izgled, nisu se dobrovoljno javljali.

Ovo, posve razumljivo i opravdano, držanje radnika-stručnjaka nije kod mjerodavnih naišlo na razumijevanje. Ovih dana počelo se po radionici dijeliti dekrete, kojima se radnike razriješuje od dužnosti u radionici u Zagrebu, a naređuje istovremeno, da se imaju javiti na dužnost u radionici u Kraljevu. Radnik.

Iz okrožnic

Uredba o vrednosti stanovanj

Generalna direkcija je z odlokom GD br. 63760 od 2. VII. 1936 izdala še sledeća navodila:

1. Za kopalnice, ki se nahajajo v istem prostoru skupno s straniščem, za katere prostore se dose-daj ni računala nikaka najemnina, se mora v bodoče tudi za take kopalnice računati najemnina kot polovična sobna edinica.

2. Vsa stanovanja, ki imajo skupna stranišča z drugimi stran-kami, ostanejo do preklica še v III. kategoriji, tak slučaj ni predviden v uredbi in ga generalna di-rekcija zato posebno razpravlja.

Smiselno tej odločitvi ostajajo od dosedaj v III. kategorijo uvršćenih stanovanj, še nadalje v tej kategoriji, razven omenjenih stanovanj s skupnimi stranišči le še stanovanja, ki jih uredba, vsebovana v razpisu 31/1936, v členu 4, v zadnjem odstavku, predvideva. Vsled tega se morajo preuvrstiti v kategorijo II vsa dosedanja stanovanja, uvršćena v kategorijo III, ki nimajo:

a) ali skupnih stranišč ali niso zgrajena v rešetkastih poslopih (bondruk, Riegelbau);

b) navadna lesena stanovanja z mazanico t. j. omet mešanice protja, slame in blata (naboj);

c) stanovanja v zgradbah, zgrajenih z domačo opeko iz blata, na soncu surovo žgano (čerpčič);

d) stanovanja v lesenih barakah.

V naši direkciji pridejo v poštev le rešetkasta stanovanja in stanovanja v lesenih barakah, ne pa stanovanja v zgradbah (bondruk, naboj, čerpčič), zato se preuvrstijo vsa dosedaj v III. kategorijo uvršćena stanovanja v II. kategorijo. Povišana najemnina za ta stanovanja se računa od 1. avgusta t. l. dalje.

Sekcije, ki so prejele vrnjene in pregledane stanovanjske spiske, naj jih v smislu prednjega izpolnijo s pripombo ev. skupnih stranišč in v svrhu kontrole ponovno predložijo direkciji.

Sprejem delavcev v službo po odsluženju kaderskega roka

Po določbah delavskega pravilnika se delavcu, ki po odsluženju vojaščini v roku treh mesecev zopet nastopi službo na železnici, vraćuna vsa prejšnja službena doba pred vojaščino za pridobitev stalnosti. Ker se sedaj vsled pomanjkanja kreditov delavcev ne sprejema, odnosno se jih sprejema le po predhodnem odobrenju Ministrstva, je Generalna direkcija izdala posebno navodilo sledeće vsebine:

Za ponovni sprejem delavcev, ki so prekinili službo radi odsluženja kaderskega roka, je treba

Naroćanje personalnega premoaga

Pod šte. 13508-IV od 18. VII. 1936 je izdala Direkcija glede naroćanja premoaga k dosedanjim okrožnicam še sledeće navodilo:

Od 1. avgusta 1936 dalje lahko osobje zopet naroća personalni premoag, in sicer po odobrenju Generalne direkcije samo trboveljski kosovec, kojega cena je za tono Din 153.80 plus 10% veljavne tarifske vozarine za premoag od pošiljalne do namembne postaje.

Za izdajo pride v poštev samo

Taksa na rešenja o povraćilu škode

Ker so rešenja o povraćilu škode do zneska Din 100.— takoj izvršna in proti njim ni mogoća pritožba, so posamezne edinice smatrale, da vsled tega na taka rešenja ni treba plaćati takse Din 20.—. Vsled različnega tolmaćenja se je Generalna direkcija obrnila na Ministrstvo financ za prin-

cipijelno tolmaćenje, ki je tozadevno izdalo sledeće navodilo:

1. Taksa po Din 20.— se mora plaćati za vsako rešenje o povraćilu škode neoziraje se, ali je proti dotičnemu rešenju dopustna pritožba ali ne,

2. Taksa se ima ubrati šele tedaj, ko postane rešenje izvršno.

Izkorišćanje rednega letnega dopusta

Svoječasno je obstojala na železnici praksa, da je uslužbenec lahko izrabil pripadajoći mu dopust tudi še prihodnje leto, ako ga v tekoćem letu ni mogel izrabiti. Sedaj pa je železniški minister izdal tolmaćenje § 87, ki se glasi:

»Tekom koledarskega leta neizrabljeni redni letni dopust, ki ga uslužbenec iz kakršnegakoli razloga tekom leta ni mogel izrabiti, se ne more prenesti na prihodnje leto.«

Službena obleka za dnevničarje in delavce, ki vrše službo nastavljenec

Pravilnik o službeni obleki predvideva podporo za prvo nabavo službene obleke in poleg tega redno letno še prispevek za vzdrževanje službene obleke takozvano »redna pomoč za obleko«. Dalje predvideva pravilnik, da dobi stalni dnevničar, ki tekom meseca vsaj 16 dni vrši službo nastavljenca, za dotični mesec 1/12 predvidene redne pomoči za obleko. Za delavce, ki vrše stalno službo nastavljenec, pa je pravilnik nejasen ter je sedaj izdal finančni oddelek Generalne direkcije sledeče pojasnilo:

»Kar se tiče delavcev, ki vrše stalno službo nastavljenec (kurjači, vozovni pregledniki, nočni čuvaji, premikači, progovni čuvaji) smatra finančni oddelek, da imajo ti za čas, dokler vrše službo nastavljenca, iste pravice, kot stalni dnevničarji t. j. pravico na redno pomoč za obleko.«

K temu tolmačenju pripominja direkcija sledeče:

»Ker pripada zgoraj omenjenim delavcem — analogno kot dnevni-

čarjem — redna pomoč za obleko v višini predvideni v čl. 41 in 42 pravilnika o službeni obleki le v slučaju, če vrše službo s katero je zvezana nošnja službene obleke, najmanj 16 dni v eni računski dobi (enem mesecu) je neobhodno potrebno, da se v opombi platnega spiska navede, kakšno službo je vršil dotični in koliko časa. Na koncu še enkrat opozarjamo, da delavcem — enako kot ostalim uslužbencem — redna pomoč za obleko ne pripada, če vršijo službo za katero je nošnja službene obleke predpisana, samo kot nadomestniki, torej **nestalno**, če tudi bi tako nadomestovanje trajalo 16 ali več dni v eni računski dobi.«

Glasom tega tolmačenja pripada pomoč za službeno obleko v znesku Din 30.— mesečno samo onim delavcem, ki **stalno** vrše službo nastavljenec, če pa delavec samo začasno nadomestuje nastavljenca v slučaju dopusta, boleznj itd., potem nima pravice do te pomoči.

Klub JRZ za železničarje

Od kar so bili železničarji osrečeni še s posebnimi klubi (ker »blago dejno« delo kategorijskih stanovskih organizacij in društev še ni bilo zadostno), je marsikdo pričakoval, da bodo ne samo popravljene vse krivice prejšnjih režimov, marveč bo osebe dobilo še novih pravic. Železničarji so znani po tem, da so bili pri dosedanjih volitvah, kolikor smo jih tekom zadnjih let imeli, najbolj sigurni dobavitelj glasov za vsakokratno režimsko listo in za to poznavalce razmer ni presenetilo, če so se med železničarji kljub bridkim izkušnjam zopet našel ljudje, ki se radi senčijo v senci gospodov.

Smatramo za primerno, da zabeležimo nastop zastopnika železničarjev g. Kristofiča na taboru JRZ v Mariboru, kjer je glasom objave v »Slovincu« izvajal sledeče:

Delavci, organizirani v JRZ hočemo naglasiti, da ne verujemo ne marksističnim naukom, ne marksističnim voditeljem. Mi izpovedujemo jasno in odločno, da smo odločni Slovenci, ljubimo svojo zemljo, svoj materin jezik ter vero svojih očetov in svojo jugoslovansko državo. Nečemo razrednega boja, pač pa sporazuma stanov na podlagi spoštovanja dela in delavca kot osebnosti. Ker po programu JRZ in po delu slovenskega voditelja dr. Korošca čutimo in spoznavamo, da stranka to naše naziranje uveljavlja, danes tukaj izjavimo: Mi ne prosimo milosti in ne miloščine, mi svojo pra-

vico na podlagi svojega poštenega dela zahtevamo in polno priznanje vrednosti našega dela tirjamo. — Pravična socialna zakonodaja mora za vse delavce dostojno skrbeti, ker je po človeški pameti in po krščanskem naziranju vsak delavec vreden svojega plačila. Somišljeniki! Delovno ljudstvo! Zadnja leta nas je diktatorski režim tlačil, ker nam je odvzel svobodo in na omejeval pri poštenem zaslužku ter nam odvzemal priborjene pravice. Minuli režim in vse njegove nositelje in izvršitelje odklanjamo, istočasno pa apeliramo na našo stranko, na našo vlado, na vas vse, ki skupaj z nami delate in trpite, da se vse storjene krivice popravijo. To moramo jasno in odločno povedati in se čutimo z vami po tem popolnoma eno: Zaničevalci in grobokopi delavskih zahtev in delavskih pravic so grobokopi naroda, države in človeške družbe.

Ni smatral za potrebno g. Kristofič naslikati položaja, v katerem se delavstvo nahaja, ni smatral za potrebno vprašati prisotne gospode, zakaj je letos že tako kmalu zmanjkalo kredita, da je tisoče delavcev na železnici postalo brezposelnih, da se uvaja brezplačni dopust. Ni smatral za potrebno vprašati, čemu se ne izvajajo one določbe pravilnika in zakonov, ki govore o pravicah osebja.

Kakor železničarji odklanjajo zastopstvo kategorijskih organizacij, ki so jim prinesle le udarce, enako odklanjajo razne klube, ki niso sposobni postaviti niti najmanjših zahtev za delavstvo.

Še enkrat 3% prispevek fakultativnih članov bolniškega fonda

O tej zadevi smo že večkrat pisali v našem glasilu in dokazovali, da je bil ukrep Centralne uprave humanitarnih fondov protizakonit najmanj vse dotlej, dokler ga ni odobrila glavna skupščina. Vsa naša dokazila so pri gospodih zvezarjih, ki imajo večino v upravnih odborih kot v skupščini bolniškega fonda, bila zaman in na izredni glavni skupščini so končno z novim pravilnikom 3% prispevek potrdili.

Z zadevo se je na pritožbo s. Kiteka bavil tudi Državni svet, ki je tozadevno tožbo odklonil kot neumestno s sledečo motivacijo:

»Z odlokom, ki ga tožnik osporava, je bila odklonjena njegova pritožba proti odloku Centr. uprave hum. fonda št. 1422/33 od 7. V. 1933, s katerim je bil članski prispevek za fakultativne člane povišan od 1,5% na 3%. Tožnik napada osporeni odlok, pozivajoč se v svoji tožbi na § 44 naredbe o zavarovanju drž. prom. osebja in na § 73 začasnega pravilnika za

drž. prom. osebje ter navaja, da ti predpisi točno odredajo kolik procent svojih prejemkov morajo plačati člani, ki imajo pravico na hranarino v slučaju boleznj in kolik procent plačajo člani, ki te pravice nimajo (v to skupino spada tudi tožnik). Tudi delitev članov, ki nimajo pravice na hranarino, na obvezne in fakultativne, nima nikake podlage v zakonu. Vsled tega je upravni odbor hum. fonda kršil zakon s tem, da je menjal procent, ki je predviden v citirani naredbi in pravilniku, na škodo fakultativnih članov. Ta navedba tožbe pa ni umestna iz sledečih razlogov:

§ 73 pravilnika za drž. prom. osebje določa višino procenta, ki ga plačajo člani bolniškega fonda na račun članarine. Po § 38 istega pravilnika predlaga Centralni upravni odbor »skupščini svoje predloge glede povišanja ali zmanjšanja članskih prispevkov in podpor fonda, kakor tudi spre-

membo odredb pravilnika«. a čl. 33 pravilnika odreja, da »glavna skupščina odloča po referatu centralnega upravnega odbora o vseh predlogih in pritožbah, ki spadajo v njen delokrog... Ona sklepa o spremembah članskih prispevkov in podpor fonda. Sprejme in menja pravilnik. Vsi sklepi glavne skupščine so izvršni, čim jih potrdi železniški minister.«

Iz spisa je razvidno, da je centralna uprava hum. fonda z odlokom št. 1462/33 zahtevala od oblastnih uprav, da odtegujejo fakultativnim članom 3% vseh pokojninskih prejemkov. Centralna uprava s tem ni prekorčila svojega delokroga, ker je predhodno postopala po § 38 pravilnika in je predložila predlog o povečanju procenta članskega prispevka glavni skupščini, ki se je vršila dne 14. in 15. aprila 1935 in je tedaj odobrila citirani odlok centralne uprave. Končno je tudi železniški minister v smislu § 33 istega pravilnika odobril zaključek

glavne skupščine in je s tem citirani odlok postal pravomočen.

Tožnik se torej ne more pritožiti proti sklepu, ki je bil sprejet na po zakonu odrejeni način, a ta razpis o povišanju članskih prispevkov je bil sprejet v smislu določb § 33 in § 38 pravilnika.«

Tako se glasi razsodba Državnega sveta. Prizadeči železničarji so osporavali povišanje prispevka, ker je to povišanje odredila sama centralna uprava brez sklepa glavne skupščine. Vsled tega je bilo to povišanje protizakonito vse dotlej, dokler ni glavna skupščina v smislu določb naredbe o spremembi članskega prispevka sklepala in izposlovala odobrenje zakonodajca za spremembo naredbe same, ki bi morala ustvariti posebno kategorijo fakultativnih članov s posebnimi prispevki in pravicami.

Dopisi

Mariborski železničarji in ljubljansko podporno društvo

Šušljanje o težkih finančnih razmerah, v katerih se baje nahaja železničarsko podporno društvo v Ljubljani ter dejstvo, da so morali posamezniki iz Maribora v več slučajih čakati na izplačilo posmrtnine, je dalo misliti mariborskim članom.

Ker zaupniki, katere so v »znanih« volitvah izvolili, niso smatrali za potrebno sklicati člansko zborovanje pred občnim zborom, je bilo tako zborovanje sklicano iz vrst članstva in sicer dne 24. julija. Izčrpno poročilo o položaju ter o potrebnih sanacijskih ukrepih je podal s. Stanko. V debati je predsednik društva južnoželezniških upokojevcov orisal vse krivice, ki se gode zlasti upokojevcem ter predlagal izvolitev tričlanskega odbora, ki naj bi pozval mariborske delegate, da še pred 2. avgustom skličejo javno člansko zborovanje, da dobe od članov direktive, kako naj zastopajo njih interese na občnem zboru.

Končno je zborovanje sprejelo smernice za slučaj, da bi bila potrebna sanacija društva: vsi so vztrajali na stališču, da ostane višina posmrtnine neizpremenjena ter naj se po posebnem odboru iz vrst delegatov ugotovi eventualni letni primanjkljaj in ta v enakih delih razdeli med vse članstvo.

Odbor, ki je bil izvoljen na zborovanju, pri sedanjih delegatih ni uspel. Najbrže smatrajo delegati, da so v društvu le zastopniki zveze in ne zastopniki interesov članstva. Zato ni čudno, da so na občnem zboru sprejeli sklepe, ki pomenijo težak udarec ravno za ono članstvo, ki že danes živi v neznošnih razmerah.

Dne 10. avgusta se je vršilo pri Gambriusu ponovno zborovanje, ki ga je sklical s. Smasek ter je podrobno poročal o poteku in sklepih občnega zbora. Veliko ogorčenje je zavladovalo med članstvom, ko so zvedeli za sklep, da bodo morali društvo sanirati ravno najbednejši: miloščinarji, rentniki, provizionirani delavci in kronski upokojevcji.

Soglasen je bil sklep prizadetega članstva, da bo obračunalo z dosedanjimi delegati, za katere ne sme pasti pri prihodnjih volitvah niti en glas. Vendar ni zadosti, da je ta sklep narejen, treba iti že danes na delo za prihodnje delegatske volitve, da bo tedaj zmagala lista, ki bo znala in se upala nastopiti za interese članstva ter ne bo samo kimala k predlogom, ki jih bi stavil zvezarski upravni odbor.

Nakazovanje naturalnih stanovanj.

Že parkrat smo v našem glasilu opozorili železniško upravo, da bi pri dodelitvi naturalnih stanovanj gledala tudi na gmotno plat prizadetih in nakazovala stanovanja v prvi vrsti nižjim uslužbencem, ki ne zmorejo visokih najemnin privatnih stanovanj.

Da so bili naši apeli zaman, dokazuje sledeči primer:

Po službeni potrebi je bil premeščen na neko postajo zvaničnik z številno družino. Zaprošil je za izpraznjeno naturalno stanovanje, a je bila njegova prošnja odklonjena in je moral najeti dražje privatno stanovanje. Poceni naturalno stanovanje pa je dobil uradnik, ki je že imel privatno stanovanje v dotičnem kraju. Najlepše pri tem pa je, da je žena tega uradnika tam učiteljica in bi tako z dvema plačama pač lažje plačala privatno stanovanje kot ubogi zvaničnik.

Jesenice.

Zopet nekaj novic iz našega kraja, da pridejo na uho odločujočim gospodom, da morda vsaj nekaj popravijo. Pri nas je uvedena praksa, da se domaćine kolikor mogoče zapostavlja. V težkih razmerah žive oni nastavljenec, ki so po več službenih letih brez lastne krivde bili »postavljeni« za delavce, ko gledajo, kako mladeniči, ki so komaj doslužili vojaščino in so enako v rangju postajnih delavcev, sede v pisarnah ter se jim posmehujejo. Gotovo bi bil oni nastavljenec, ki je postal za eksekutivno nesposoben, sposoben za pisarniško službo, mlade delavce pa naj bi se dodelilo res za službo postajnih delavcev. Uslužbenci, ki so iz tujih postaj dodeljeni na Jesenice, imajo več prednosti kot uslužbenci, ki so leta in leta vršili na Jesenicah najrazličnejše službe. Te se dodeljuje v službo na prekladišče, kjer morajo opravljati najtežja dela. Na prekladišču doslej ni bilo niti vode, niti stranišča. Če si šel po vodo ali na stranišče, že je padel očiček, da se namenoma odteguješ od dela. Sedaj so napravili v bližini prekladišča hidrant in namestili tudi pipo za vodo. Še par metrov cevi bi žrtvovali ter bi bili preskrbljeni z vodo tudi po zimi, ker bi lahko napeljali vodovod v zaprte prostore, kakor je to drugje napeljano. Tako pa bodo delavci po zimi zopet brez vode in bodo morali svoj kruh opoldne jesti z umazanimi rokami ali pa se zopet izpostavljati očitkom, da se odtegujejo od dela, ako se bodo šli drugam umivati. Upajmo, da bo železniška uprava našla manjkajočih par metrov cevi in napeljala vodovod v notranje prostore.

Cankarjeva družba

bo izdala letos v oktobru 4 knjige za članarino Din 20.—

Poverjeniki »Cankarjeve družbe«, nabirajte člane, da bodo knjige »Cankarjeve družbe« šle zopet v tisočih izvodih med delavstvo, da bomo svetu pokazali, da smo strnjeni, požrtvovalni, močni in zavedni. — Pridobivajte člane, če ne drugače, pa tako, da plačujejo vsako soboto ali na dan izplačila mezd po Din 2,50 ali Din 5.— Članov »Cankarjeve družbe« naj bo tisoče in tisoče. Sklenimo in storimo tako! — C. D.